

Perusturvakeskus

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja

Toimintaperiaatteet

Järjestämme vastuullamme olevat perusturvapalvelut huomioiden Loviisan kaupungin strategian soveltuvin osin. Toimimme asiakaslähtöisesti, kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti hyödyntäen teknologiaa ja sähköisen asiointin mahdollisuuksia. Tavoitteenamme on monipuolinen ja laadukas palvelukokonaisuus, jossa huomioidaan terveys- ja sosiaalipalvelujen oikea kohdentuminen. Senioripalveluja lukuun ottamatta huolehdimme yhteistoimintasopimuksella myös Lapinjärven kunnan asukkaiden perusturvapalveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta.

Perusturvakeskuksen vastualueet ovat

- hallinto
- lasten ja nuorten palvelut
- työikäisten palvelut
- senioripalvelut
- alueelliset palvelut.

Toiminnan painopisteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on viime vuosina edennyt kahden suuren valtionavustushankeen kautta. Näiden kummankin hankkeen eteenpäin vieminen jatkuu varmasti myös vuonna 2022, vaikka alun perin rakenneuudistushankkeen piti loppua vuoden 2021 lopussa. Rakenneuudistuksessa pyritään erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistehtävän kehittämiseen ja yhtenäistämiseen. Hankkeessa keskitytään muun muassa ohjauksen kehittämiseen, palveluverkkoa koskeviin selvityksiin ja suunnitelmiin, palveluketjujen ja -kokonaisuuksien määrittelyyn, palveluverkon ja palveluketjujen johtamisen kehittämiseen ja tiedolla johtamiseen, tieto- ja viestintäteknisten ratkaisujen yhtenäistämiseen sekä muiden kustannuskehityksen hillintään liittyvien toimenpiteiden valmisteluun. Rakenneuudistushanke nivoutuu tiukasti yhteen Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman kanssa. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa keskitytään enemmän toiminnan sisällön kehittämiseen. Kummankin hankkeen työryhmiin osallistuu lukuisia perusturvakeskuksen työntekijöitä ja myös muiden keskusten työntekijöitä.

Aiemmin vapaaehtoisuuteen perustunut alueellinen valmistelu muuttui lain säätelemäksi toiminnaksi, kun eduskunta hyväksyi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen keskeiset lait ja siten hyvinvointialueen toiminnan aloittaminen 1.1.2023 varmistui. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistämiseksi tarvitaan väliaikainen hallinto (väliaikainen valmistelutoimielin, VATE) huolehtimaan niistä välttämättömistä ehdotetun voimaantulon mukaisista toimenpiteistä, jotka on tehtävä lainsäädännön voimaantulon 1.7.2021 jälkeen ennen aluevaltuuston toimikauden alkua 1.3.2022. Välttämättömiä toimenpiteitä ovat esimerkiksi hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistäminen. Valmisteltaviksi tulevat esimerkiksi ehdotukset hyvinvointialueen hallintosäännöstä, johtamisjärjestelmästä sekä tuotanto- ja yhteistyörakenteista. Väliaikaisen valmistelutoimielimen työskentelyyn osallistuu myös Loviisan kaupungin virkamiehiä, mikä käytännössä tarkoittaa, että he ovat vähintään osittain vapautettuja nykyisistä tehtävistään. VATE:n alajaostojen työskentelyyn osallistuu useita Loviisan kaupungin työntekijöitä.

Osan valtionavustushankkeisiin kuulumattomien Itä-Uudenmaan kuntien yhteisten hankkeiden edistäminen jatkuu myös vuonna 2022. Osa alueellisista hankkeista on jo viety loppuun tai niistä on luovuttu, mutta esimerkiksi yhteistyöhanke Porvoon sairaalan kanssa yhteisistä sairaansijoista jatkuu. Hankkeen tavoitteena on, että eri Itä-Uudenmaan kuntien vuodeosastot voivat tarjota palveluita myös muiden kuntien potilaille. Toimintatapa helpottaisi Porvoon sairaalan toimintaa, kun sairaala tarvittaessa voisi siirtää esimerkiksi Loviisan vuodeosastolle myös muiden kuntien potilaita ja näin sairaalalla vapautuisi vuodepaikkoja, vaikka kyseisen kunnan vuodeosastolla ei tilaa olisikaan. Porvoon sairaalan pitkän aikavälin tilasuunnittelu saattaa myös käynnistää erilaisia erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteisiä kehityshankkeita.

Jotta jatkossa ammattihenkilöiden resurssit riittävät vastaamaan kasvavaan palvelutarpeeseen ja suuren sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen loppuun saattamiseen, täytyy vuonna 2022 edelleen lisätä teknologian hyödyntämistä asiakkaiden hoidossa. Lisäksi täytyy kehittää muitakin uusia toimintatapoja, jotta resurssit saataisiin riittämään myös koronavirusepidemian aikana syntyneen hoitovelan vähentämiseen ja vastaamaan myös mahdollisesti jatkuvan koronavirusepidemian aiheuttamiin haasteisiin, kuten esimerkiksi uusien joukkorokotusten järjestämiseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon integraation lisäämiseksi tavoitteena on myös saattaa loppuun yhteiseen asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apottiin siirtyminen.

Kuntaliiton keskisuurten kuntien vertailussa pienimmät sosiaali- ja terveystoimen tarvevakioidut kustannukset olivat vuonna 2020 Loviisassa. Ikävakioidut kokonaiskustannukset Loviisassa olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 4,5 % keskimääräistä pienemmät. Toimintavuoden tavoitteena on, että toiminta on edelleen kustannustehokasta, vaikka menojen hillintä on suuri haaste myös vuonna 2022. Uuden hyvinvointialueen muodostamisen kiireellinen aikataulu sekä mahdolliset uudet pandemiat haastavat perusturvakeskusta ihan uudella tavalla sekä toiminnallisesti että taloudellisesti.

Riskiarvio

Riskinä toimintavuotena on se, miten perusturvakeskuksen henkilökunnan voimavarat ja työaika riittävät kahden suuren valtionavustushankkeen edistämiseen ja työryhmiin osallistumiseen. Vielä suurempana riskinä on sen henkilökunnan työajan riittävyys, joka siirtyy osa-aikaisesti väliaikaisen valmistelutoimielimen työntekijäksi. Vaikka on mahdollista valtiolta saatavalla rahoituksella palkata sijaista valmistelutyöhön osallistuvan oman henkilökunnan tilalle, työryhmätyöskentelyyn menee monelta työntekijältä kuitenkin vain osa työajasta ja osa-aikaisten sijaisten rekrytointi on hankalaa.

Valmistelutyöhön on kuitenkin osallistuttava aktiivisesti, jotta alueen erityispiirteet tulevat huomioiduksi ja hyvät paikalliset palvelut tulee turvattua myös hyvinvointialueen aloittamisen jälkeen. Riskinä on, että palvelun saatavuus hetkellisesti kärsii valmistelutyön aikana. Uusilla toimintamalleilla ja mobiiliratkaisuilla pyritään vähentämään tätä riskiä. Riski kiireettömien palveluiden saatavuuden vähenemiselle on olemassa, jos pandemia jatkuu. Hoitovelan kasvamisen riski on suuri, sillä sijaisten saaminen lisäresurssiksi on osoittautunut viime aikoina haasteeksi. Vakituisekin henkilökunnan rekrytointi on hankaloitunut.

Uudelle työnantajalle siirtymiseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä. Henkilöstöä pyritään ottamaan mukaan valmisteluun mahdollisimman paljon, mutta riski sille, että tiedonkulku on ajoittain puutteellista, on suuri. Valmisteluun ja muutokseen liittyy myös väsymisen ja muutosvastarinnan riskit. Perusturvakeskuksen henkilökunta on joutunut viime vuosina hyvin suuren psykososiaalisen kuormituksen kohteeksi, ja väsyminen tilanteeseen on luonnollista. Erilaisin työnantajan ja henkilökunnan yhteisin toimenpitein pyritään vähentämään

uupumisen riskiä. Paljon voimavaroja vievät myös koronavirusepidemian aiheuttamat työskentelyolosuhteet ja kaupungin epävarma taloudellinen tilanne. Henkilökunnalle pyritään järjestämään mahdollisuuksia purkaa kuormitustaan yhteisillä keskustelutilaisuuksilla ja tarvittaessa ulkopuolista apua hankkimalla.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat (ulkoinen toimintakate on sitova kaupunginvaltuustoon nähden)

2113 Perusturvakeskus

	TILINPÄÄTÖS 2020	TALOUSARVIO 2021 muutoksineen	TALOUSARVIO 2022	TALOUS- SUUNNITELMA 2023	TALOUS- SUUNNITELMA 2024
Myyntituotot	3 857 121	3 753 389	3 936 520	0	0
Maksutuotot	3 709 844	4 116 934	3 687 460	0	0
Tuet ja avustukset	164 869	433 716	190 620	0	0
Muut toimintatuotot	684 105	722 430	765 430		
Toimintatuotot	8 415 939	9 026 469	8 580 030	0	0
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-16 818 649	-17 397 731	-17 671 550	0	0
Palveluiden ostot	-35 303 028	-37 066 628	-38 381 730	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 572 078	-1 331 578	-1 390 160	0	0
Avustukset	-1 857 182	-1 604 700	-1 555 500	0	0
Muut toimintakulut	-391 139	-389 167	-402 810	0	0
Toimintakulut	-55 942 075	-57 789 804	-59 401 750	0	0
Toimintakate ulkoinen	-47 526 136	-48 763 335	-50 821 720	0	0
Poistot ja arvonalentumiset					
Sisäiset erät, netto					
Laskennalliset erät, netto					

josta Lapinjärven kunnan osuus on 2 829 570 euroa.

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2021 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Kasvatamme kaupungin veto-voimaisuutta ja tunnettavuutta.	Toteutunut toiminta	Sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus on oikea-aikaista.	Uusi toimintamalli vakiinnutetaan kiirevastaanotolla ja vastaanotolla. Fysioterapian suoravastaanoton toimintaa kehitetään ja palveluja lisätään.	Perusturvalautakunta ja työikäisten palveluiden palvelu-päällikkö
Koordinoimme kaupungin hankintoja ja edistämme hankintojen toteuttamista siten, että myös pienemmät toimittajat voivat osallistua tarjouskilpailuihin.	Toteutunut toiminta	Kilpailutusten yhteydessä mahdollistetaan toimijoiden osallistuminen kilpailutuksen suunnitteluun.	Markkinavuoropuhelu, johon kutsutaan myös paikallisia pienempiä toimijoita mukaan.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja oikea-aikaisilla palveluilla.	Toteutunut toiminta	Perhevalmennuksen saatavuus saadaan paremmaksi.	Pilotoidaan perhevalmennuksen etävastaanottoa osana ITUA -hanketta.	Perusturvalautakunta ja lasten ja nuorten palveluiden palvelu-päällikkö
	Toteutunut toiminta	Vanhempien osallistuminen lasten laajoihin terveystarkastuksiin tehdään helpommaksi.	Osana ITUA -hanketta pilotoidaan etävastaanottoa vanhempien osallistumiseksi 8. luokan laajaan terveystarkastukseen.	Perusturvalautakunta ja lasten ja nuorten palveluiden palvelu-päällikkö
	Toteutunut toiminta	Perhekeskuksen kohtauspaikkatoimintaa kehitetään ja vertaistukea lisätään.	Perhekeskukseen perustetaan taaperoryhmä 1–2-vuotiaille ja heidän vanhemmilleen.	Perusturvalautakunta ja lasten ja nuorten palveluiden palvelu-päällikkö
	Toteutunut toiminta	Lasten fysioterapiassa yhtenäistetään alueellisia mittareita.	Lasten fysioterapiassa otetaan käyttöön Movement ABC -mittaripaketti.	Perusturvalautakunta ja työikäisten palveluiden palvelu-päällikkö
	Toteutunut toiminta	Jalkautetaan suun terveydenhuollon palveluja.	Hammashoitaja käy kouluilla kertomassa suun terveydestä.	Perusturvalautakunta ja työikäisten palveluiden palvelupäällikkö
Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Toteutunut toiminta	Nuorten masennuksen matalankynnyksen hoitomuotoja lisätään.	Koulutetaan yläkoulujen terveydenhoitajat IPC-toimintamallin käyttöön nuorten masennuksen matalan kynnyksen interventiona ja mallia ryhdytään toteuttamaan.	Perusturvalautakunta ja lasten ja nuorten palveluiden palvelu-päällikkö
	Toteutunut toiminta	Lisätään lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamista ja keinoja toimia väkivaltaepäilytilanteissa.	Koulutetaan henkilökuntaa THL:n koulutusmateriaalin avulla. Koulutuskokonaisuuksia on vähintään yksi vuodessa.	Perusturvalautakunta ja lasten ja nuorten palveluiden palvelu-päällikkö

	Toteutunut toiminta	Lastensuojelun asiakkaana olevien lasten oikeudet toteutuvat paremmin.	Systeeminen toimintamalli juurrutetaan lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalityössä.	Perusturvalautakunta ja lasten ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Moniammatillinen yhteistyö	Hammashuolto on tiiviimmässä yhteistyössä lastensuojelun kanssa.	Perusturvalautakunta ja työikäisten palveluiden palvelupäällikkö

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Luomme uusia palvelurakenteita ja muotoja yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.	Toteutunut toiminta	Apotin käyttöönotto saatetaan loppuun.	Edetään projektisuunnitelman mukaisesti.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja päälliköt
	Toteutunut toiminta	Osallistutaan seudulliseen, maakunnalliseen ja valtakunnalliseen kehittämistyöhön.	Osallistutaan Itä-Uudenmaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus-hankkeessa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden seudulliseen kehittämiseen. Osallistutaan maakunnalliseen ja valtakunnalliseen perhekeskuskehittämiseen.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö, vs. palveluvastaava ja johtava sosiaalityöntekijä
	Toteutunut toiminta	Tunnistetaan tuen tarve varhaisessa vaiheessa.	Osana ITUA-hanketta kuvataan masentuneiden tai ahdistuneiden lasten ja nuorten hoitopolut ja otetaan ne käyttöön.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Nuorten mielenterveys- ja päihdeongelmien hoitoa kehitetään yhdessä alueellisesti Itä-Uudellamaalla.	Osallistutaan Itä-Uudenmaan nuorten mielenterveys- ja päihdeyksikön suunnitteluun.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Osallistutaan seudulliseen ja maakunnalliseen hyvinvointipalveluiden yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin sekä ylläpidämme nykyisiä jo hyväksi havaittuja rakenteita.	Osallistutaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan yhdessä Itä-Uudenmaan muiden kuntien kanssa. Osallistutaan Apotti -yhteistyöhön, Terapiat etulinjaan -hankkeeseen, Yhteiset sairaansijat -hankkeeseen sekä erikoissairaanhoitoon ja perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalvelujen yhteistyöhön.	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Ikäihmisten palvelumuodot painottuvat enemmän avopalveluihin.	<ul style="list-style-type: none"> - Kuntouttavaa toimintaa kehitetään. - Omaishoitoa ja sen tukimuotoja kehitetään. - Edistetään yhteistyötä kolmannen sektorin ja yksityisten palveluntuottajien kanssa. - Hyvän hoidon kriteeristö -työväline otetaan käyttöön arvioinnin ja kehittämisen välineenä. 	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö

Loviisalaisten turvallisuudentunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Toteutunut toiminta	Lähisuhdeväkivallan tunnistamista ja puheeksi ottoa tehostetaan.	Lähisuhdeväkivaltakoulutusta jatketaan sisäisenä koulutuksena, vähintään kaksi koulutuskokonaisuutta vuodessa.	Perusturvalautakunta, lasten- ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Terveellisten elämäntapojen sekä liikunnan ja ruokailun merkitystä korostetaan ja väestöryhmien välisiä terveyseroja kavennetaan.	Aloitetaan hoitajavastaanotolla erilaisia terveydenedistämisen hybridi -ryhmiä. Fysioterapia ja hammashuolto osallistuvat omalla asiantuntemuksella ryhmiin.	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Suun terveydenhuollon toimintaa tehostetaan.	Suunterveydenhuolto tekee hammastarkastuskäyntejä tehostetuissa palveluasumis-yksiköissä. Työtä tehdään yhteistyönä hammaslääkäreiden, suuhygienistien ja hammashoitajien kesken ja työnjako on joustava. Kutsutaan esikoululaiset tutustumaan hammashoitolaan. Osallistumme kutsuntoihin.	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Tuotetaan ennakoivia ja kuntouttavia palveluja yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa.	Yhteistyötä ja kehittämistä yhdessä palvelujen tuottajien kanssa lisätään muun muassa kotikuntoutuksessa, ikäihmisten päivätoiminnassa ja ryhmätoiminnoissa.	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Palvelutarpeen arvioinnit perustuvat systemaattisiin ja vertailukelpoisiin arvionteihin, jotka kuvastavat toimintakykyä ja tuen tarpeita.	Vuonna 2022 RAI-kokonaisarviointi tehdään asiakkaille vähintään kerran, seuraavina vuosina kaksi kertaa vuodessa.	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö
Varaudumme koronavirus-epidemian pitkäaikaisvaikutusten vuoksi ennaltaehkäiseviin ja korjaaviin toimiin.	Toteutunut toiminta	Koronaviruspandemian myötä syntyneitä hoitovelkaa lyhennetään.	Uusia toimintatapoja otetaan käyttöön.	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden palvelupäällikkö ja lasten ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Vanhemmuiden tukea tehostetaan.	Vanhemmuiden tuen palvelupolut kuvataan osana ITUA-hanketta.	Perusturvalautakunta, lasten- ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Vastaanotto toiminta palautetaan ennalleen ja oikean tasoinen palvelu tarjotaan oikeaan aikaan ja riittäväksi ajaksi.	Lisätään videovälitteistä vastaanottoa ja laitetaan hoitosuunnitelmat ajan tasalle, mahdollinen koronavirus tilanne huomioiden. Omahoitajamalli juurrutetaan ja vakiinnutetaan. Aloitetaan 17-vuotiaiden hammastarkastukset.	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden palvelupäällikkö

	Toteutunut toiminta	Palvelut ja toiminta palautetaan ennalleen. Oikean tasoinen palvelu ja tuki tarjotaan oikeaan aikaan ikäihmisille.	Covid-19-tilanne huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa ja toiminta toteutetaan terveysturvallisuus ja mahdolliset rajoitukset huomioiden.	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö
--	---------------------	--	---	---

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Jatkamme tiukkaa kulukuria.	Osavuositarkastus	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Taloutta seurataan jatkuvasti ja ylityksiin puututaan jo varhaisessa vaiheessa.	Perusturvalautakunta, palvelupäälliköt
	Toteutunut toiminta	Tasapainottamisohjelma toteutuu ohjelman mukaisesti.	Henkilöstön vähennykset ja muut säästötoimenpiteet suoritetaan tasapainottamisohjelman mukaisesti.	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö
Huomioimme tulevan hyvinvointialueen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset.	Toteutunut organisaatiomuutos	Valmistellaan yhdessä muiden kaupungin keskusten kanssa hyvinvointialueelle siirtyvät toiminnot ja perusturvakeskuksesta kaupungille jäävät toiminnot.	Organisaatiouudistus	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja
	Talousarvio 2023	Luodaan realistinen taloussuunnitelma hyvinvointialueelle.	Osallistumme hyvinvointialueen talouden suunnittelun työryhmään.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt
	Toteutunut toiminta	Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon tuleva hyvinvointialue.	Kaikilla hallinnon tasoilla mietitään hankintojen osalta vaikutuksia tulevaan hyvinvointialueeseen.	Perusturvalautakunta, lasten- ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö

Selvitämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Hyödynnämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.	Henkilöstökyselyn tulokset	Keskuksen yhteishenkeä ja henkilökunnan ylpeyttä omasta työstään vahvistetaan.	Yhteinen toiminta, joka lisää koko keskuksen työhyvinvointia.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt
			Yksiköt miettivät GPTW-kyselyjen pohjalta omia kehittämiskohteita ja tavoitteita on asetettava.	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Henkilöstökysely toteutuu vuosittain.	Yksiköt miettivät kyselyiden pohjalta yhteisesti omia kehittämiskohteita ja asettavat yksikkökohtaisia tavoitteita.	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstökyselyn tulokset	Henkilöstön työhyvinvointi säilyy hyvänä.	Tarjotaan säännöllistä työnohjausta asiakastyötä tekeväälle henkilökunnalle ja tarvittaessa muille ammattiryhmille.	Perusturvalautakunta, lasten- ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö, työikäisten palvelupäällikkö

	Toteutunut toiminta	Ylläpidetään henkilökunnan osaamista.	Erilaiset koulutukset	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Henkilöstön hyvinvointia tuetaan.	Kannustetaan henkilökuntaa yhteisen laajan osaamisen kehittämiseen erilaisten koulutusten ja työpajojen muodossa. Hyvän hoidon kriteeristön työvälinettä hyödynnetään myös työhyvinvoinnin arvioinnissa ja kehittämisessä.	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Henkilöstön ammattirakenne kehittyi.	Toteutetaan uuden lainsäädännön ja laatusuosituksen mukaiset henkilöstömäärän ja -rakenteen tavoitteet. Oppisopimuskouluttautumista lisätään. Tilausyhteistyökumppanuutta muiden opiskelijoiden kanssa lisätään opinnäytetöiden osalta.	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö
Terveysperusteiset poissaolot alittavat kuntien keskiarvon.	Sairauspoissaolotilastot	Terveysperusteiset poissaolot vähenevät.	Toimitaan Loviisan kaupungin varhaisen puuttumisen mallin mukaisesti.	Perusturvalautakunta, lasten- ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö
	Toteutunut toiminta	Sairauslomapäivät vähenevät ja työhyvinvointi lisääntyy.	Hyödynnetään henkilöstöpalvelujen ja työterveyshuollon palveluita työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Toimitaan Loviisan kaupungin varhaisen tuen mallin mukaisesti.	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö
Kaikkien työntekijöiden kanssa käydään kehityskeskustelut vuosittain.	Toteutuneiden kehityskeskusteluiden määrä	Lisätään Populuksen kehityskeskustelulomakkeen käyttöä.	Säännöllinen seuranta.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt
		Kehityskeskustelut toteutuvat säännöllisesti.	Kehityskeskustelut toteutuvat esimiehen ja työntekijän välillä vuosittain.	Perusturvalautakunta, senioripalveluiden palvelupäällikkö

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2022–2024

Vastuualueen nimi: Hallinto

Vastuuhenkilö: perusturvajohtaja

Vastuualueen tehtävänä on

- luoda edellytyksiä eri vastuualueiden tavoitteiden saavuttamiselle
- tukea palvelutuotannon kehittämistä
- huolehtia ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä
- valvoa ja seurata oman toiminnan ja muiden toimijoiden tuottamien palvelujen laatua lakien ja säädösten mukaisesti.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ovat

- valtionavustushankkeiden edistäminen
- digitaalisten palvelujen edelleen kehittäminen
- sosiaalihuollon kansalliseen arkistointiin liittymisen loppuun saattaminen
- liittyminen asiakas- ja potilastietojärjestelmään Apotti
- keskuksen toiminnan ja henkilökunnan valmistaminen hyvinvointialueelle siirtymiseen.

Toimintaympäristön muutokset ja käynnissä olevat työt suunnittelukaudella

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on vuosien valmistelun jälkeen tulossa maaliin siten, että 1.1.2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestäminen siirtyy hyvinvointialueille. Väliaikaisen valmistelutoimielimen toimintaan ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen muodostamiseen osallistuminen tulee vuonna 2022 kuormittamaan kovasti hallintoa ja vähentämään resurssia, jota voidaan käyttää perusturvakeskuksen oman toiminnan hoitamiseen ja kehittämiseen. Kaksi suurta valtionavustushanketta ja niiden ohjaus- ja johtoryhmät työllistävät myös kovasti hallinnon viranhaltijoita. Hallinnon tehtävänä on myös huolehtia siitä, että keskuksen muiden työntekijöiden osallistuminen hanketyöhön mahdollistuu perustehtävän vaarantumatta liikaa. Hallinnon tulee kantaa myös päävastuu suuressa muutostilanteessa riittävästä ja oikeasta viestinnästä.

Riittävien resurssien turvaamiseksi ja resurssien valmistelutyöhön vapauttamiseksi hallinnon tulee aktiivisesti edistää sähköisten palveluiden kuten etä- ja mobiilipalveluiden runsaampaa käyttöönottoa. Hallinnon vastuulla on, että sekä sosiaalihuollon kansalliseen arkistoon liittyminen että Apotti asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto suoritetaan loppuun suunnittelukauden aikana. Hallinnon tulee priorisoida tekemisiään, jotta muutoksen johtamiseen jää riittävästi aikaa.

Lisäksi hallinnon tulee mahdollistaa myös osallistuminen paikalliseen kehitystyöhön suurista valtionavustushankkeista huolimatta. Hallinnon roolia tarvitaan priorisoinnissa, kun mietitään mihin keskuksen omiin kehityshankkeisiin kannattaa panostaa hyvinvointialueelle siirtymistä ajatellen. Hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistautuminen tulee viemään suuren osan perusturvakeskuksen kehittämisresursseista.

Riskiarvio

Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistukseen liittyvät valtionavustushankkeet vaativat hallinnolta paljon. Vielä enemmän vaatii Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelu. Riskinä on, että keskuksen vähäinen hallinnon henkilökunta joutuu osallistumaan niin aktiivisesti väliaikaisen valmistelutoimielimen työskentelyyn, että oman keskuksen toiminnan kehittäminen ja hoitaminen jäävät vähäiselle huomiolle. Riskiä yritetään pienentää sijaistajajärjestelyin, mutta haasteeksi muodostuu pätevän sijaisen löytäminen ja toisaalta sijaisen perehdyttäminen kiireisessä aikataulussa. Hyvinvointialueen muodostaminen kaikkien Itä-Uudenmaan kuntien kanssa voi muodostua myös haasteelliseksi kaikkien kuntien ajaessa omaa etuaan, vaikka se voi olla ristiriidassa tulevan hyvinvointialueen tavoitteiden kanssa.

Kuormittumisen riskiä liittyy myös muihin isoihin hankkeisiin kuten Kantaan ja Apottiin siirtymisiin. Riskinä on, että kaupungin tämän alan asiantuntijat eivät omilta myös vähäisiltä resursseiltaan ehdi riittävästi toimia hallinnon apuna ja asiantuntijana. Toiminnallisten haasteiden lisäksi tietotekniikkahankkeisiin liittyy usein myös taloudellista riskiä esimerkiksi projektien pitkittyessä.

Siirtyminen toiselle työnantajalle ja uusien toimintatapojen omaksuminen voivat lisäksi aiheuttaa henkilökunnassa muutosvastarintaa ja väsymistä. Tähän hallinto pyrkii vaikuttamaan hyvällä tiedonkululla ja mahdollistamalla riittävä perehdytysaika uusiin toimintatapoihin. Uudet toimintatavat ja tulevan hyvinvointialueen vaikutus palvelujen määrään ja laatuun ei välttämättä ole myöskään kuntalaisten mieleen. Kielteistä palautetta tulee varmasti paljon myös asioista, joihin perusturvakeskuksen henkilökunnan on miltei mahdotonta vaikuttaa.

Vuoden 2022 operatiiviset avaintavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Vastuulautakunta/-henkilö: perusturvalautakunta / perusturvajohtaja

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Koordinoimme kaupungin hankintoja ja edistämme hankintojen toteuttamista siten, että myös pienemmät toimittajat voivat osallistua tarjouskilpailuihin.	Kilpailutusten yhteydessä mahdollistetaan toimijoiden osallistuminen kilpailutuksen suunnitteluun.	Markkinavuoropuhelu, johon kutsutaan myös paikallisia pienempiä toimijoita mukaan.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Luomme uusia palvelurakenteita ja -muotoja yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.	Apotin käyttöönotto saatetaan loppuun.	Edetään projektisuunnitelman mukaisesti.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Huomioimme tulevan hyvinvointialueen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset.	Luodaan realistinen taloussuunnitelma hyvinvointialueelle.	Osallistumme hyvinvointialueen talouden suunnittelun työryhmään.
	Valmistellaan yhdessä muiden kaupungin keskusten kanssa hyvinvointialueelle siirtyvät toiminnot ja perusturvakeskuksesta kaupungille jäävät toiminnot.	Organisaatiouudistus

Selvitämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Hyödynnämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.	Keskuksen yhteishenkeä ja henkilökunnan ylpeyttä omasta työstään vahvistetaan.	Yhteinen toiminta, joka lisää koko keskuksen työhyvinvointia.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

21130 Hallinto

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2020	TALOUSARVIO 2021 muutoksineen	TALOUSARVIO 2022	TALOUS- SUUNNITELMA 2023	TALOUS- SUUNNITELMA 2024
Toimintatuotot	61 678	396 046	129 650		
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-704 925	-1 611 196	-1 797 060		
Toimintakate ulkoinen	-643 247	-1 215 150	-1 667 410		

Poistot ja arvonalentumiset
Sisäiset erät, netto
Laskennalliset erät, netto

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2021–2023

Vastuualueen nimi: Lasten ja nuorten palvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Vastuualueen tehtävät

Vastuualueen tehtävänä on edistää ja ylläpitää lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä järjestämällä lapsille, nuorille ja heidän perheilleen tarpeelliset ja säästösten mukaiset sosiaali- ja terveyspalvelut kustannustehokkaasti, oikea-aikaisesti ja asiakaslähtöisesti.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- Valmistaudumme tulevaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueeseen. Osittain valmistelutyö tapahtuu osallistumalla Itä-Uudenmaan Tulevaisuuden sotekeskus-hankkeiden (ITUA-hanke) työryhmien toimintaan. Varsinaiseen valmistelutyöhön osallistumme olemalla mukana valmisteluryhmän toiminnassa.
- Osana ITUA-hankkeita kehitämme ja pilotoimme vanhemmuuden tuen palvelupolkuja, sähköisiä palveluita sekä nuorten mielenterveyshöön matalan kynnyksen interventioita.
- Osallistumme Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen valtakunnallisen perhekeskuskehittäjäryhmän toimintaan ja otamme omassa toiminnassamme huomioon sen tekemät linjaukset.

Toimintaympäristön muutokset ja käynnissä olevat työt suunnittelukaudella

Koronaviruspandemia on vaikuttanut toimintaan, ja vaikutukset näkyvät edelleen vuonna 2022. Koronaviruspandemia on heikentänyt myönnettyjen, ostopalveluina hankittavien lasten kuntoutuspalveluiden toteutumista, ja syntynyt hoitovelka kuormittaa taloutta vielä vuonna 2022.

Kouluterveydenhuollon koronavirusrokotukset ovat aiheuttaneet joidenkin vuositarkastusten lykkäytymistä vuoteen 2022. Ryhmämuotoisia matalan kynnyksen toimintoja ei ole kokoontumisrajoitusten vuoksi voitu toteuttaa, ja moni vuonna 2021 aloitettavaksi suunniteltu toiminta siirtynee toteutettavaksi vuonna 2022. Koronaviruspandemia on kuormittanut monin tavoin lapsiperheitä, ja sen vuoksi matalan kynnyksen ryhmätoiminnan käynnistäminen on tärkeää.

Tulevan hyvinvointialueen valmistelu tulee olemaan keskeisessä roolissa vuonna 2022, ja se tulee vaikuttamaan etenkin palvelupäällikön sekä esimiesten työhön. Edistämme hyvinvointialueen valmistelua mahdollisuuksien mukaan kaikessa toiminnassa siten, että toimintaa kehitetään yhteisten linjausten mukaisesti. Mahdollisuuksien mukaan jo vuonna 2022 pyritään ottamaan käyttöön yhteisiä toimintatapoja.

Tässä toimintasuunnitelmassa on otettu huomioon Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2021–2024 määritellyt tavoitteet ja toimenpiteet. Vuonna 2021 keväällä toteutetun kouluterveyskyselyn kuntakohtaiset tulokset ovat saatavilla vasta loppuvuonna 2021, joten niiden tuloksia ei vielä tässä toimintasuunnitelmassa pystytä käyttämään toiminnan suunnittelun perustana.

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärän sekä niiden kohteena olevien lasten määrän nousu näyttäisi vuoden 2021 kahdeksan ensimmäisen kuukauden perusteella pysähtyneen ja jopa kääntyneen hieman laskuun edellisvuoteen verrattuna. Lastensuojelun sijaishuollon tarpeessa ja

hoitovuorokausien määrässä ei kuitenkaan arvioida olevan merkittävää vähennystä vuoden 2020 tasosta, vaan tarve ja määrä pysyvät edelleen korkeina. Vuonna 2020 lastensuojelun hoitovuorokausia oli yhteistoiminta-alueella 2 353 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Riskiarvio

Henkilökunnan saatavuus on yksi suurimmista riskitekijöistä. Jo aiemmin on ollut erittäin suuria vaikeuksia saada päteviä hakijoita eräisiin erikoisalan virkoihin, kuten psykologiksi ja sosiaalityöntekijäksi. Virat ja tehtävät on jouduttu julistamaan haettavaksi useaan kertaan. Yksi lastensuojelun sosiaalityöntekijän virka on ollut avoimena lähes vuoden ja psykologin virka 11 kuukautta. Henkilökunnan saatavuus on heikentynyt nyt myös terveydenhuollossa. Terveydenhoitajan sijaisuuksiin on haastavaa saada hakijoita.

Hallitus on antamassa lakiesityksen lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden mitoituksesta syksyn 2021 aikana. Mitoitusta koskevan ehdotuksen mukaan yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä saisi olla vastuullaan enintään 35 lasta vuonna 2022–2023. Mikäli kaikki lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden virat saataisiin täytettyä, täyttäisi Loviisa lain vaatimukset. Riskinä kuitenkin on, ettei kaikkia virkoja saada täytettyä ja lakia noudatettua. Henkilökunnan työhyvinvointi vaarantuu, mikäli joudutaan pitkäaikaisesti toimimaan vajaalla henkilökunnalla. Näin on jo tapahtunut sekä sosiaali- että terveystaloudissa. Riskiä yritetään minimoida muun muassa ottamalla alan opiskelijoita opiskeluun kuuluviin harjoitteluihin, huolehtimalla henkilökunnan työhyvinvoinnista ja tarjoamalla työnohjausta.

Toinen riski on koronaviruspandemian jatkuminen edelleen vuonna 2022, mikä johtaisi monien ryhmätoimintojen sulkemiseen ja matalan kynnyksen tuen saatavuuden heikkenemiseen. Lisäksi seurauksena olisi lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vaarantuminen joillakin hyvinvoinnin osa-alueilla. Edellä mainittujen ryhmien hyvinvoinnin tehostettu tukeminen voisi olla kuitenkin haastavaa henkilöstöressurssien ollessa kiinnitettynä koronaviruspandemian ehkäisytöihin, muun muassa rokotuksiin.

Vuoden 2022 operatiiviset avaintavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Vastuulautakunta/-henkilö: perusturvalautakunta / lasten ja nuorten palveluiden palvelupäällikkö

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja oikea-aikaisilla palveluilla.	Perhevalmennuksen saatavuus saadaan paremmaksi.	Pilotoidaan perhevalmennuksen etävastaanottoa osana ITUA-hanketta.
	Vanhempien osallistuminen lasten laajoihin terveystarkastuksiin tehdään helpommaksi.	Osana ITUA -hanketta pilotoidaan etävastaanottoa vanhempien osallistumiseksi 8. luokan laajaan terveys-tarkastukseen.
	Perhekeskuksen kohtaamispaikka-toimintaa kehitetään ja vertaistukea lisätään.	Perhekeskukseen perustetaan taaperoryhmä 1–2 -vuotiaille ja heidän vanhemmilleen.
Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Nuorten masennuksen matalan-kynnyksen hoitomuotoja lisätään.	Koulutetaan yläkoulujen terveydenhoitajat IPC-toimintamallin käyttöön nuorten masennuksen matalan kynnyksen interventiona ja mallia ryhdytään toteuttamaan.
	Lisätään lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamista ja keinoja toimia väkivaltaepäilytilanteissa.	Koulutetaan henkilökuntaa THL:n koulutusmateriaalin avulla. Koulutuskokonaisuuksia on vähintään yksi vuodessa.
	Lastensuojelun asiakkaana olevien lasten oikeudet toteutuvat paremmin.	Systeeminen toimintamalli juurrutetaan lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalityössä.

Lapsiystävällinen kunta -toimintamalli on osa kaupungin toimintaa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Lapsiystävällinen kunta -toimintamallissa etenemme toimintasuunnitelman mukaisesti.	Osallistutaan Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin edellytysten luomiseen.	Osallistutaan Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmän toimintaan.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun osallisuusohjelmaa noudattaen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Laajennamme sähköisiä palveluitamme.	Yhteydenotto lapsiperheiden sosiaalityöhön ja lastensuojeluun tehdään helpommaksi.	Otetaan käyttöön Klinik-asiointiohjelma lapsiperheiden sosiaalityössä ja lastensuojelussa.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Luomme uusia palvelurakenteita ja -muotoja yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.	Osallistutaan seudulliseen, maakunnalliseen ja valtakunnalliseen kehittämistyöhön.	Osallistutaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluryhmän toimintaan, ITUA-hankkeen työryhmiin, valtakunnalliseen perhekeskuskehittämiseen sekä Etelä-Suomen lastensuojelun kehittämishankkeeseen.
	Tunnistetaan tuen tarve varhaisessa vaiheessa.	Osana ITUA -hanketta kuvataan masentuneiden tai ahdistuneiden lasten ja nuorten hoitopolut ja otetaan ne käyttöön.
	Nuorten mielenterveys- ja päihdeongelmien hoitoa kehitetään yhdessä alueellisesti Itä-Uudellamaalla.	Osallistutaan Itä-Uudenmaan nuorten mielenterveys- ja päihdeyksikön suunnitteluun.

Loviisalaisten turvallisuudentunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Panostamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Lähisuhdeväkivallan tunnistamista ja puheeksi ottoa tehostetaan.	Lähisuhdeväkivaltakoulutusta jatketaan sisäisenä koulutuksena, vähintään kaksi koulutuskokonaisuutta vuodessa.
Varaudumme koronavirusepidemian pitkäaikaisvaikutusten vuoksi ennaltaehkäiseviin ja korjaaviin toimiin.	Vanhemmuuden tukea tehostetaan.	Vanhemmuuden tuen palvelupolut kuvataan osana ITUA -hanketta.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Jatkamme tiukkaa kulukuria.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Taloutta seurataan jatkuvasti ja ylityksiin puututaan jo varhaisessa vaiheessa.
Huomioimme tulevan hyvinvointialueen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset.	Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon tuleva hyvinvointialue.	Kaikilla hallinnon tasoilla mietitään hankintojen osalta vaikutuksia tulevaan hyvinvointialueeseen.

Selvitämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstön työhyvinvointi säilyy hyvänä.	Tarjotaan säännöllistä työnohjausta asiakastyötä tekeville henkilökunnalle.
Terveysperusteiset poissaolot alittavat kuntien keskiarvon.	Terveysperusteiset poissaolot vähenevät.	Toimitaan Loviisan kaupungin varhaisen puuttumisen mallin mukaisesti.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

21131 Lasten ja nuorten palvelut

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2020	TALOUSARVIO 2021 muutoksineen	TALOUSARVIO 2022	TALOUS- SUUNNITELMA 2023	TALOUS- SUUNNITELMA 2024
Toimintatuotot	571 405	583 169	559 300		
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-3 503 087	-3 897 985	-4 015 830		
Toimintakate ulkoinen	-2 931 681	-3 314 816	-3 456 530		

Poistot ja arvonalentumiset

Sisäiset erät, netto

Laskennalliset erät, netto

josta Lapinjärven kunnan osuus on 480 870 euroa.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022
Lastenneuvola			
0–6-vuotiaita lapsia	932	932	919
Hoitajakäynnit yhteensä	2 661	2 790	2 576
Hoitajakäynnit lasta kohden	2,86	2,99	2,80
Lääkärikäynnit yhteensä	741	725	728
Lääkärikäynnit lasta kohden	0,80	0,78	0,79
Kouluterveydenhuolto			
Perusopetuksen oppilaita yhteensä	1 608	1 659	1 608
Hoitajakäynnit yhteensä	2 085	3 750	2 940
Hoitajakäynnit lasta kohden	1,30	2,26	1,83
Lääkärikäynnit yhteensä	417	720	692
Lääkärikäynnit lasta kohden	0,26	0,43	0,43
Sijoitettujen lasten hoitovuorokaudet			
Perhehoito	2 252	1 641	1 980
Ammatillinen perhekoti	2 508	2 616	2 555
Laitoshoito	2 639	2 555	2 555
Perhekuntoutusyksikkö	186		120
Yhteydenotot ja ilmoitukset lapsia koskevan sosiaalihuollon tarpeesta sekä lastensuojeluilmoitukset	577	540	590

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2021–2023

Vastuualueen nimi: Työikäisten palvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Vastuualueen tehtävät

Vastuualueen tehtävänä on tarjota aikuisväestölle hyvinvointipalveluja voimassa olevan lainsäädännön ja yhteisesti sovitun työnjaon mukaisesti. Tavoitteena on sujuva, oikea-aikainen ja kustannustehokas väestön tarpeisiin hyvin kohdentuva palvelujärjestelmä. Alueellinen ja maakunnallinen sosiaali- ja terveystalouden yhteistyö ylläpitää oikeanlaista palvelujen laadun kehitystä.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- Laadukkaiden ja asiantuntevien sosiaali- ja terveystalouden edelleen kehittäminen paikallisesti.
- Osallistuminen seudulliseen ja maakunnalliseen hyvinvointipalveluiden yhteistyöhön.
- Aktiivinen osallistuminen Tulevaisuuden sote-keskushankkeeseen.

Toimintaympäristön muutokset ja käynnissä olevat työt suunnittelukaudella

Apotin käyttöönoton on suunniteltu tapahtuvan marraskuussa 2022, mutta se saattaa siirtyä hyvinvointialueen perustamisen myötä myös seuraavan vuoden alkuun. Apotti on aloittanut tukihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutukset jo vuonna 2021. Apotti vaatii paljon lisäresursseja käyttöönottovaiheessa mutta myös uuden käyttöjärjestelmän omaksumisessa päivittäisessä toiminnassa. Riittävällä henkilökuntamitoituksella taataan käyttöönottovaiheessa myös potilasturvallisuus.

Kustannuksiin ja niiden mahdollisiin nousuihin vaikuttaa mahdollinen koronavirusepidemian jatkuminen, joka näkyy muun muassa hoitotarvikkeiden kustannusten nousuna. Pitkäaikaista osastohoitoa vaativat haavat näkyvät myös kustannusten nousuna.

Kiirevastaanotolla ja vastaanotolla pyritään jalkauttamaan uusi toimintamalli, jota on kehitetty koko vuoden 2021 ajan. Uusi toimintamalli selkeyttää asiakassegmentointia, ja potilas ohjataan heti ensi yhteydenotosta oikeaan paikkaan. Koronaviruspandemian vuoksi lähes kaikki ryhmätoiminta on lakkautettu, mutta vuonna 2022 on tarkoitus käynnistää erilaista ryhmätoimintaa. Ryhmätoimintaan osallistuvat myös fysioterapia ja suunterveydenhuolto tarpeen mukaan.

Fysioterapiassa kehitetään ja laajennetaan suoravastaanoton toimintaa ja fysioterapeuteille järjestetään aiheesta lisäkoulutusta. Fysioterapiassa tehdään myös alueellista yhteistyötä monella aihealueella, joista yksi on lasten fysioterapia. Tavoitteena on yhtenäistää lasten tutkimisessa käytettäviä mittareita. Tavoitteena on ottaa käyttöön Movement ABC -mittaripaketti, joka on käytössä 4–15-vuotiaiden tutkimisessa ja toimii lähettämiskriteerinä erikoissairaanhoidon muun arvioinnin lisänä.

Loppuvuodesta 2022 siirtyminen hyvinvointialueelle tuo varmasti myös muutoksia toimintaan. Vuonna 2022 valmistaudutaan hyvinvointialueelle siirtymiseen ja erilaiset sote-ryhmät kokoontuvat. Sote-ryhmissä on myös paljon henkilökuntaa työikäisten palvelualueelta.

Riskiarvio

Apotti-tietojärjestelmään siirtyminen tulee vaatimaan paljon resursseja. Apotin käyttöön ottaminen edellyttää todennäköisesti uudenlaista toimintatapaa. Toiminnan muutos ei tule tapahtumaan hetkessä, ja alkuun se tulee varmasti haittaamaan ja hidastamaan työntekoa. Käyttöönottokoulutusten aikana osa henkilökunnasta on poissa normaalista työstä.

Hoitohenkilökunnan saatavuuden ongelmat ovat kasvaneet myös hoitajien kohdalla, ja sijaisuuksiin ei ole enää yhtä paljon hakijoita kuin ennen. Riskinä jatkossa on ammattitaitoisten henkilöstön saatavuusongelmat. Pitkäaikaiset sairauslomat, lisääntyneet tuki- ja liikuntaelinten vaivat, työn fyysinen kuormittavuus ja koulutetun henkilökunnan puute kuormittavat ja johtavat jopa työssä uupumiseen. Kustannukset myös nousevat, koska joudutaan käyttämään vuokratyövoimaa ja ostamaan palveluita henkilöstöfirmoilta. Myös työssä olevien työkykyyn ja työssä jaksamiseen tulee panostaa.

Vuoden 2022 operatiiviset avaintavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Vastuulautakunta/-henkilö: perusturvalautakunta / työikäisten palveluiden palvelupäällikkö

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Kasvatamme kaupungin vetovoimaisuutta ja tunnettavuutta.	Sosiaali- ja terveystieteiden saatavuus on oikea-aikaista.	Uusi toimintamalli vakiinnutetaan kiirevastaanotolla ja vastaanotolla. Fysioterapian suoravastaanoton toimintaa kehitetään ja palveluja lisätään.

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja oikea-aikaisilla palveluilla.	Lasten fysioterapiassa yhtenäistetään alueellisia mittareita.	Lasten fysioterapiassa otetaan käyttöön Movement ABC -mittaripaketti.
	Jalkautetaan suun terveydenhuollon palveluja.	Hammashoitaja käy kouluilla kertomassa suun terveydestä.
Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Alaikäisten koululaisten päihteidenkäyttöä vähennetään.	Lisätään tietoisuutta vanhemmille ja vakiinnutetaan käytäntö päihdehoitajan vierailuista koululla.
	Moniammatillinen yhteistyö.	Hammashuolto on tiiviimmässä yhteistyössä lastensuojelun kanssa.

Lapsiystävällinen kunta -toimintamalli on osa kaupungin toimintaa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Lapsiystävällinen kunta -toimintamallissa etenemme toimintasuunnitelman mukaisesti.	Lähisuhdeväkivalta tunnistetaan ja siihen puututaan oikea-aikaisesti.	Koulutetaan henkilökuntaa tunnistamaan väkivallan uhka ja ohjaamaan perhettä eteenpäin. Sosiaali- ja terveystieteiden saatavuus on oikea-aikaista.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun osallisuusohjelmaa noudattaen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Laajennamme sähköisiä palveluitamme.	Yhteydenotto kaikkiin toimipisteisiin tehdään sujuvammaksi.	Markkinoimme Klinik -palvelua kuntalaisille. Etäpalveluja ja sähköisiä palveluja kehitetään osana ITUA – hankkeita. Sähköisiä palveluja integroidaan (Apotti, Maisa, videovastaanotto).

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Luomme uusia palvelurakenteita ja -muotoja yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.	Osallistutaan seudulliseen ja maakunnalliseen hyvinvointipalveluiden yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin sekä ylläpidämme nykyisiä jo hyväksi havaittuja rakenteita.	Osallistutaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelmaan yhdessä Itä-Uudenmaan muiden kuntien kanssa. Osallistutaan Apotti yhteistyöhön, Terapiat etulinjaan -hankkeeseen, Yhteiset sairaansijat -hankkeeseen sekä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalvelujen yhteistyöhön.

Loviisalaisten turvallisuudentunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Panostamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Terveellisten elämäntapojen sekä liikunnan ja ruokailun merkitystä korostetaan ja väestöryhmien välisiä terveys-eroja kavennetaan.	Aloitetaan hoitajavastaanotolla erilaisia terveydenedistämisen hybridi-ryhmiä. Fysioterapia ja hammashuolto osallistuvat omalla asiantuntemuksella ryhmiin.
	Suun terveydenhuoltoa tehostetaan.	Suunterveydenhuolto tekee hammastarkastuskäyntejä vanhainkoteihin. Työtä tehdään yhteistyönä hammaslääkäreiden, suuhygienistien ja hammashoitajien kesken, ja työnjako on joustavaa. Kutsutaan esikoululaiset tutustumaan hammashoitolaan. Osallistumme kutsuntoihin.
Varaudumme koronavirusepidemian pitkäaikaisvaikutusten vuoksi ennaltaehkäiseviin ja korjaaviin toimiin.	Vastaanotto toiminta palautetaan ennalleen ja oikean tasoinen palvelu tarjotaan oikeaan aikaan ja riittäväksi ajaksi.	Lisätään videovälitteistä vastaanottoa ja laitetaan hoitosuunnitelmat ajan tasalle, mahdollinen koronavirustilanne huomioiden. Omaha-ohjelmalla juurrutetaan ja vakiinnutetaan. Aloitetaan 17-vuotiaiden hammastarkastukset.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Jatkamme tiukkaa kulukuria.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Talousvastaavat seuraavat budjettia.

Selvitämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työiihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Hyödynämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työiihtyvyyden lisäämiseksi.	Keskuksen yhteishenkeä ja henkilökunnan ylpeyttä omasta työstään vahvistetaan.	Yksiköt miettivät GPTW -kyselyjen pohjalta omia kehittämiskohteita ja tavoitteita on asetettava.
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Ylläpidetään henkilökunnan osaamista.	Erilaiset koulutukset
Terveysperusteiset poissaolot alittavat kuntien keskiarvon.	Henkilöstön työhyvinvointi säilyy hyvänä.	Säännöllinen työnohjaus asiakastyötä tekeville henkilökunnalle ja tarvittaessa muille ammattiryhmille.
Kaikkien työntekijöiden kanssa käydään kehityskeskustelut vuosittain.	Kehityskeskustelut toteutuvat säännöllisesti.	Kehityskeskustelut käydään jokaisen työntekijän kanssa vuosittain.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

21132 Työkäisten palvelut

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2020	TALOUSARVIO 2021 muutoksineen	TALOUSARVIO 2022	TALOUS- SUUNNITELMA 2023	TALOUS- SUUNNITELMA 2024
Toimintatuotot	3 802 138	4 016 500	4 001 480		
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-18 349 986	-17 476 338	-18 208 190		
Toimintakate ulkoinen	-14 547 848	-13 459 838	-14 206 710		

Poistot ja arvonalentumiset

Sisäiset erät

Laskennalliset erät

josta Lapinjärven kunnan osuus on 2 295 100 euroa.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022
Avohuolto			
Yhteydensaanti, tavoite 100 %	100 %	100 %	100 %
Peruuttamattomat ajat (lääkärit ja hoitajat)	404	100	100
Vipa-tiimin yhteydenotot	-	154 960	150 000
Kanta-tiimin yhteydenotot	-	59 852	60 000
<i>Fysioterapia</i>			
Suoravastaanoton käynnit	53	-	110
Hammashuolto			
Yhteydensaanti, tavoite 100 %	100 %	100 %	100 %
Odotusajat hammaslääkärille	40–50 vrk	hoitotakuu	40–50 vrk
Odotusajat suuhygienistille	30–35 vrk	hoitotakuu	30–50 vrk
Käynnit hammaslääkärin vastaanotolla	8 350	10 400	10 400
Käynnit suuhygienistin vastaanotolla	1 798	2 900	2 000
Käynnit hammashoitajalla	106	100	105
Terveyskeskussairaala			
Hoitovuorokaudet osastolla	7 916	7 600	7 900
Aikuisten sosiaalityö			
Täydentävä toimeentulotuki, euroa	157 000	140 000	160 000
Asiakkuuksien määrä	573	780	600
Aktivointisuunnitelmien määrä	16	20	20
Asumispalveluasiakkaiden määrä, päihde- ja mielenterveys	76	80	80
Kotoutumissuunnitelman puitteissa olevien maahanmuuttoasiakkaiden määrä	40	30	40

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2022–2024

Vastuualueen nimi: Senioripalvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Vastuualueen tehtävät

Senioripalvelujen tärkein tehtävä on järjestää toimintaa, joka tukee ja edistää ikäihmisten hyvinvointia ja terveyttä, sekä kannustaa ikäihmisten mahdollisuuksia itsenäiseen ja mielekkääseen elämään eri asumis- ja hoitoympäristöissä.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ovat

- kuntalaisten osallistaminen asioiden valmisteluun järjestelmällisen vaikutusten arvioinnin turvin
- henkilöstön työhyvinvoinnin, työssäjaksamisen ja työviihtyvyyden tukeminen
- palvelurakenteen muuttaminen avohoidon ja uusien palvelumuotojen suuntaan
- yhteistyön syventäminen toimintamuotojen ja mahdollisuuksien monipuolistamiseksi
- teknologian ja sähköisten palveluiden juurruttaminen käytäntöön toiminnan, yhteistyön ja yhteisöllisyyden tueksi ja tehostamiseksi
- työvälineiden monipuolistaminen yksilöllisen toimintakyvyn, toiminnan ja palveluiden arviointia sekä näiden kehittämistä ajatellen.

Toimintaympäristön muutokset ja käynnissä olevat hankkeet suunnittelukaudella

Viime vuosien toimintaan on vaikuttanut covid-19-tartuntariskin ehkäisytyö. Palveluita ei ole voitu tuottaa ja kehittää siinä laajuudessa ja sillä tavalla kuin oli suunniteltu. Toiminnan kehitys on pysähtynyt, viivästynyt tai muuttunut. Asiakkaiden on täytynyt muuttaa elämäntyyliään, eikä kodin ulkopuoliseen toimintaan osallistuminen ole aina ollut mahdollista. Pitkittänyt pandemiatilanne ja sen vaikutukset palvelumuotoihin heikentävät senioreiden terveyttä ja hyvinvointia, josta aiheutuu kuluja myöhemmin. Covid-19-tilanne huomioidaan vuoden 2022 toiminnan suunnittelussa, ja toimintaa käynnistetään turvallisuus ja tartunnan leviämisen ehkäisy huomioiden.

Tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoitusta nostetaan lainsäädännön mukaan. Vuoden 2021 alusta henkilöstömitoitus on ollut 0,55 työntekijää asiakasta kohden. Vuoden 2022 alusta mitoitus on 0,6 ja 1.4.2023 alkaen henkilöstömitoituksen on oltava 0,7. Sosiaali- ja terveydenhuollon integroitumista lisätään ja henkilöstön ammattirakennetta laajennetaan. Senioripalveluiden henkilöstöä voidaan lähihoitajien, sairaanhoitajien, sosiaalityöntekijöiden, sosionomien ja terveydenhoitajien ohella lisätä fysioterapeuteilla, kuntahoitajilla, sosiaalihjaajilla, geronomeilla, muistihoitajilla, hoiva-avustajilla ja muulla sosiaali- ja terveydenhuollon kuntouttavalla henkilökunnalla, jotta henkilöstömitoituksen tavoite taso saavutetaan. Vuoden 2022 aikana yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia kouluttavien oppilaitosten kanssa laajennetaan muun muassa vaihtamalla asiantuntijuutta ja lisäämällä oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksia sekä tilaustöitä.

Lääkkeiden käsittelyn turvallisuuteen ja laatuun panostetaan. ANJA-annosjakelupalvelun osuus laajenee edelleen. Lääkehoito ja lääkesuunnitelmat kaikissa palveluissa perustuvat sosiaali- ja terveystieteiden Turvallinen lääkehoito -oppaaseen.

Senioripalveluiden rakennemuutoksien tavoitteena on lisätä ikääntyneen väestön mahdollisuuksia asua kotona, jolloin panostetaan varhaiseen tunnistamiseen, kuntouttavaan toimintaan sekä yksilölliset toiveet ja tarpeet huomioiviin palveluihin periaatteella ”oikeat palvelut oikeaan aikaan”. Omaishoitoa lisätään, ja siihen liittyviä tukimuotoja monistetaan muun muassa päivätoimintaa kehittämällä, lyhytaikaishoivan käyttöä lisäämällä sekä omaishoitajan vapaita tukimuotoja monipuolistamalla. Ryhmätoiminta, kotikuntoutus ja ennaltaehkäisevien palveluiden muut muodot ovat tärkeitä kotona asumisen tukimuotoja. Virtuaalihoitoa lisätään asteittain, sähköisiä palvelumuotoja monipuolistetaan ja lääkkeiden koneellista annosjakelua lisätään.

Välimuotoiset asumismuodot voivat myös olla tärkeä tukimuoto ikääntyneen väestön kotona asumisen mahdollisuuksien lisäämiseksi. Vaikka tämä toiminta ei ole perusturvakeskuksen omaa toimintaa, on tärkeää tehdä yhteistyötä kolmannen sektorin palveludentuottajien kanssa, jotta paikallisesti pystytään monipuolistamaan ikäihmisten erilaisia asumismuotoja. Kaupungin tehostetun palveluasumisen paikat omana tuotantona ovat lisääntyneet vuonna 2021. Tämä vähentää tehostetun palveluasumisen ostopalveluiden osuutta vuonna 2022.

Viimeistään 1.4.2023 kuntien on käytettävä luotettavaa ja laaja-alaista RAI-järjestelmää iäkkään henkilön palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointiin. Koulutusta järjestelmän käytöstä on järjestetty vuoden 2021 aikana, ja koulutukset jatkuvat edelleen vuonna 2022. Vuoden 2022 aikana järjestelmä juurrutetaan käytäntöön, ja tavoitteena on, että kaikille senioripalveluiden asiakkaille tehdään RAI-kokonaisarviointi vähintään kerran.

Toiminnan jatkuvaan arviointiin ja sen kehittämisen ja laadun varmistamiseksi esitetään, että Hyvän hoidon kriteeristön työväline otetaan käyttöön kaikilla senioripuolen palveluiden osa-alueilla. Työvälinettä käyttämällä voidaan vaikuttaa myös tiimityöskentelyyn sekä asiakkaiden ja läheisten osallisuuteen. Työväline voi myös auttaa henkilökunnan työssä viihtymisen arvioinnissa sekä työn kehittämisen ja laadun varmistamisessa. Asiakastytyvyyttä seurataan asiakaskyselyllä.

Henkilöstön hyvinvointia tuetaan panostamalla tiimityöskentelyyn, jossa jokaisen rooli on ensisijaisen tärkeä, sekä kannustamalla yhteisen laajan osaamisen kehittämiseen esimerkiksi erilaisten koulutusten ja työpajojen muodossa. Henkilöstö on organisaation suurin resurssi, ja hyvin voivan ja arvostettu henkilöstön toiminta on kustannustehokasta.

Riskiarvio

Toiminnan riskejä ovat tilanteet, joissa pätevän henkilöstön riittävä saatavuus voi olla uhattuna, sekä toimintaa kuormittavat läheltä piti -tilanteet tai suoranaiset laatupuutteet, kuten vakavat poikkeamat tai työturvallisuusuhat. Riskiarvio käsittää taloudellisten riskien arvioinnin. Taloudellisten resurssien on oltava riittäviä, talouden on tuettava toimintaa ja raportoinnin sekä ohjelmien on tuettava toiminnan arviointia. Pitkään jatkunut pandemia-tilanne saattaa uhata palveluita edelleen vuonna 2022, ja siksi tartuntojen leviämistä, tartuntojen leviämisen ehkäisemistä sekä rokotekattavuutta arvioidaan jatkuvasti. Uusien toimintojen ja palveluiden käyttöönoton ja suunnittelun viivästyminen arvioidaan myös. Pitkittynyt pandemiatilanne on vaikuttanut hoito- ja hoivahenkilöstön työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen, ja tilannetta arvioidaan ja seurataan jatkuvasti.

Vuoden 2022 operatiiviset avaintavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Vastuulautakunta/-henkilö: perusturvalautakunta / senioripalveluiden palvelupäällikkö

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun osallisuusohjelmaa noudattaen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Toteutamme osallistumisohjelman mukaisia keskuskohtaisia kehityskohteita.	Asiakkaiden ja läheisten osallisuutta ja vaikuttamista edistetään.	Asiakastyytyväisyyskyselyt toteutetaan kerran vuodessa. Otetaan käyttöön palveluiden arviointityökalu muistisairaille ja heidän läheisilleen.
Laajennamme sähköisiä palveluitamme.	Etähoivakäyntien määrä (Video Visit) ja koneellisen lääkejaon osuus kasvaa.	Avopalvelu ja palveluohjaus neuvovat ja ohjaavat sähköisistä palveluista.
	Sähköisten työvälineiden hyödyntäminen laajentuu.	Sähköisiä palveluja integroidaan (Apotti, Maisa, videovastaanotto). RAI-toimintakykymittari otetaan käyttöön, ja vuonna 2022 saadaan ensimmäiset arviointitulokset kaikista senioripalveluiden asiakkaista. Hyvän hoidon kriteeristö -työkirja sähköisellä alustalla otetaan käyttöön.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Luomme uusia palvelurakenteita ja -muotoja yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.	Ikäihmisten palvelumuodot painottuvat enemmän avopalveluihin.	<ul style="list-style-type: none"> – Kuntouttavaa toimintaa kehitetään. – Omaishoitoa ja sen tukimuotoja kehitetään. – Edistetään yhteistyötä kolmannen sektorin ja yksityisten palveluntuottajien kanssa. – Hyvän hoidon kriteeristö -työväline otetaan käyttöön arvioinnin ja kehittämisen välineenä.

Loviisalaisten turvallisuudentunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Panostamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Tuotetaan ennakoivia ja kuntouttavia palveluja yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa.	Yhteistyötä ja kehittämistä yhdessä palvelujen tuottajien kanssa lisätään muun muassa kotikuntoutuksessa, ikäihmisten päivätoiminnassa ja ryhmätoiminnoissa.
	Palvelutarpeen arvioinnit perustuvat systemaattisiin ja vertailukelpoisiin arvionteihin, jotka kuvastavat toimintakykyä ja tuen tarpeita.	Vuonna 2022 RAI -kokonaisarviointi tehdään asiakkaille vähintään kerran, seuraavina vuosina kaksi kertaa vuodessa.
Varaudumme koronavirusepidemian pitkäaikaisvaikutusten vuoksi ennaltaehkäiseviin ja korjaaviin toimiin.	Palvelut ja toiminta palautetaan ennalleen. Oikean tasoinen palvelu ja tuki tarjotaan oikeaan aikaan ikäihmisille.	Covid-19-tilanne huomioidaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa, ja toiminta toteutetaan terveysturvallisuus ja mahdolliset rajoitukset huomioiden.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Jatkamme tiukkaa kulukuria.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Taloutta seurataan jatkuvasti ja ylityksiin puututaan jo varhaisessa vaiheessa.
	Tasapainottamisohjelma toteutuu ohjelman mukaisesti.	Henkilöstöä vähennetään ja muut säästötoimenpiteet suoritetaan tasapainottamisohjelman mukaisesti.

Selvitämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Hyödynnämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.	Henkilöstökysely toteutuu vuosittain.	Yksiköt miettivät kyselyiden pohjalta yhteisesti omia kehittämiskohteita ja asettavat yksikkökohtaisia tavoitteita.
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstön hyvinvointia tuetaan.	Kannustetaan henkilökuntaa yhteisen laajan osaamisen kehittämiseen erilaisten koulutusten ja työpajojen muodossa. Hyvän hoidon kriteeristön työvälinettä hyödynnetään myös työhyvinvoinnin arvioinnissa ja kehittämisessä.
	Henkilöstön ammattirakenne kehittyy.	Toteutetaan uuden lainsäädännön ja laatusuosituksen mukaiset henkilöstömäärän ja rakenteen tavoitteet. Oppisopimuskouluttautumista lisätään. Tilausyhteistyökumppanuutta muiden opiskelijoiden kanssa lisätään opin- näytetöiden osalta.
Terveysperusteiset poissaolot alittavat kuntien keskiarvon.	Sairauslomapäivät vähenevät ja työhyvinvointi lisääntyy.	Hyödynnetään henkilöstöpalvelujen ja työterveyshuollon palveluita työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Toimitaan Loviisan kaupungin varhaisen tuen mallin mukaisesti.
Kaikkien työntekijöiden kanssa käydään kehityskeskustelut vuosittain.	Kehityskeskustelut toteutuvat säännöllisesti.	Kehityskeskustelut toteutetaan esimiehen ja työntekijän välillä vuosittain.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

21134 Senioripalvelut

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2020	TALOUSARVIO 2021 muutoksineen	TALOUSARVIO 2022	TALOUS- SUUNNITELMA 2023	TALOUS- SUUNNITELMA 2024
--	---------------------	-------------------------------------	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Toimintatuotot	3 929 213	3 978 254	3 836 000		
-----------------------	-----------	-----------	-----------	--	--

Valmistus omaan käyttöön

Toimintakulut	-14 159 161	-13 801 055	-13 715 990		
----------------------	-------------	-------------	-------------	--	--

Toimintakate, ulkoinen	-10 229 948	-9 822 801	-9 879 990		
-------------------------------	-------------	------------	------------	--	--

Poistot ja arvonalentumiset

Sisäiset erät, netto

Laskennalliset erät, netto

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

Senioripalvelut

	Tilinpäätös 2020	Talousarvio 2021	Talousarvio 2022
75 vuotta täyttäneet *1 772 **2 523 (31.12.2019)	1 770*	1 969	2 062
65–74-vuotiaat	2 498**	2 439	2 387
Kotona asuvat ikäluokassa 75+, % ikäluokasta	91,8	91	92,5
Omaishoito			
Omaishoitajat	60	75	80
Kattavuusprosentti ikäluokassa 75+	3,4	3,8	3,9
Kotihoito			
Asiakkaita säännöllisessä kotihoitossa (sisältää säännöllisen kotisairaanhoidon) ikäluokassa 75+	292	250	300
Kattavuusprosentti ikäluokassa 75+	16,5	12,7	14,5
Alle 75-vuotiaita asiakkaita, jotka saavat säännöllistä kotihoitoa (sisältää säännöllisen kotisairaanhoidon)			
Kattavuusprosentti alle 75-vuotiailla	107/4,3	50/2	85/3,6
Kotihoitotuntien määrä yhteensä	50 888 (300*)	55 200	52 500 (400*)
Kotihoitokäyntien määrä yhteensä	138 032 (1 800*)	180 000	170 000 (2 400*)
Tehostettu palveluasuminen			
Paikkamäärä; oma toiminta + ostopalvelut	170	175	174
Kattavuusprosentti ikäluokassa 75+	8,2	8,3	7,9
Kattavuusprosentti ikäluokassa 65–74	1	0,5	0,5
Oma toiminta			
Paikkamäärä	110	112 (124)	124
Ostopalvelut			
Paikkamäärä	60	63	50
Lyhytaikaishoitopaikat/laitoshoito, joista:			
Rosenkullan intervallihoito-osastolla	6	6	6
Taasiakodissa	6	8	8
Odotusaika (kun päätös on tehty) ympärivuorokautiseen hoitoon (keskimäärin vuoden aikana)	30 vrk	30 vrk	30 vrk

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2022–2024

Vastuualueen nimi: Alueelliset palvelut

Vastuuhenkilöt: perusturvajohtaja ja johtava lääkäri

Vastuualueen tehtävät

Alueelliset palvelut sisältävät erikoissairaanhoidon ja ympäristöterveydenhuollon, joka sisältää myös eläinlääkäripalvelut. Erikoissairaanhoidon tuottamisesta vastaa pääosin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS). Lisäksi Loviisan kaupungilla on yhteistoimintasopimus Kymenlaakson sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän (Kymsote) kanssa. Ympäristöterveydenhuollon palveluiden tuottamisesta Loviisan kaupungille vastaa Porvoon kaupungin ympäristöterveydenhuolto.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ovat

- alueellisen etäpalvelun (Valvomo-hanke) ja alueellisten sairaansijojen kehittämistoimintaan osallistuminen
- HUSin Pikkuvalvomo-hankkeen suunnitteluun ja käynnistämiseen osallistuminen
- alueellinen toiminta pandemiassa ja muussa varautumisessa
- Porvoon sairaalan pitkän aikavälin tila- ja toimintasuunnitelma (Pattis) toiminnan kehittämiseksi ja rakennuskannan uudistamiseksi ja sen vaikutusten arviointi Loviisan palveluihin.

Toimintaympäristön muutokset ja käynnissä olevat työt suunnittelukaudella

Osana rakenneuudistushanketta yhtenä painopistealueena on ollut erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyön lisääminen. Erikoissairaanhoidon rakenneuudistushankkeeseen sisältyvissä integraatiohankkeissa on edistetty muun muassa järjestämissuunnitelman tavoitteita ja erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteisiä palveluketjujen luomista. Kyseisen rakenneuudistushankkeen rahoitus on loppumassa vuoden 2021 lopulla, mutta tarvetta ja halua hankkeen jatkamiseen on myös sen jälkeen. Yhtenä tärkeänä osana hanketta ja muuta yhteistyötä on HUSin perusterveydenhuollon yksikkö. Perusterveydenhuollon yksikkö on aloittamassa muun muassa rajapintojen tutkimusta.

Yhteistyö Kymsoten kanssa on myös edelleen suurta. Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin ja Kymsoten potilastietojärjestelmän välinen linkki on huomioitu käyttöönoton suunnittelussa, ja se on tarkoitus ottaa käyttöön kyseessä olevan talousarviovuoden aikana. Yhteistyökokouksia Kymsoten kanssa tulee taas pitää säännöllisemmin, kun pandemia on voitettu.

Alueellisista hankkeista vuonna 2019 toimintansa aloittanut kotisairaala on vakiinnuttanut paikkansa alueellisena yhteistyönä. Alueellinen apuvälinekeskus sen sijaan päätettiin jättää toteuttamatta, koska kaikki kunnat eivät sitoutuneet projektiin. Yhteisistä sairaanhoitosijoista sopiminen on edistynyt ja käyttöön ottoa suunnitellaan eri kuntien vuodeosastojen välille. Porvoon sairaalan pitkäaikaissuunnitelma tilojen ja toiminnan suhteen on myös edennyt. Yksi vaihtoehtoinen skenaario on rakentaa täysin uusi sairaala, johon mukaan mahtuisivat myös kuntien perusterveydenhuollon vuodeosastot. Asian mahdollista toteuttamista aletaan varmasti selvittää kyseessä olevan talousarviovuoden aikana.

Vuonna 2022 tulee myös mietittäväksi, mikä on ympäristöterveydenhuollon tehtävä hyvinvointialueuudistuksen jälkeen, jos hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Ympäristöterveydenhuollon järjestäminen ei siirry hyvinvointialueelle, vaan toiminta jää kunnille.

Riskiarvio

Ympäristöterveydenhuollon talous on pysynyt pääsääntöisesti asetetuissa tavoitteissa, mutta vuodelle 2022 on ehdotettu henkilöstölisäystä, joka luonnollisesti nostaa kuntien kustannuksia. Toiminnan ja yhteistyön riskinä jatkossa on se, että ympäristöterveydenhuollon järjestäjänä toimii kunta eikä hyvinvointialue. Hyvinvointialueen muodostamisessa on tärkeää huomioida tiiviin yhteistyön jatkuminen ympäristöterveydenhuollon kanssa.

Loviisan kaupungin koon takia erikoissairaanhoidon tarpeen kasvua on haastavaa arvioida, ja siten erikoissairaanhoidon liittyy suuria ja todennäköisiä taloudellisia riskejä. Erikoissairaanhoidon palveluiden saatavuuteen liittyy riskiä muun muassa pandemian ja siitä johtuvan hoitovelan kasvun takia.

Apotin ja Kymsoten välinen linkki parantaa suuresti tiedonkulkua. Uuteen asiakas- ja potilastietojärjestelmään siirtyminen voi kuitenkin siirtyä eteenpäin ja hidastaa näin paremman tiedonkulun saantia. Linkin rakentamiseen liittyy myös toimivuuteen ja talouteen liittyviä riskejä.

Riskiä liittyy myös suureen rakenneuudistushankkeeseen. Kyseisen valtionavustushankkeen rahoitus loppuu näillä näkymin vuoden 2021 lopussa. Työtä on kuitenkin paljon, eikä sitä suurella todennäköisyydellä ehditä tehdä loppuun ennen hankkeen loppumista. Hankkeessa keskeneräisiksi jääneitä kehityskohteita pitää kuitenkin työstää eteenpäin esimerkiksi erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon integraatiota ajatellen. Tämä saattaa aiheuttaa taloudellisia paineita kunnille ja vaatii myös henkilökunnan osallistumista kehitystyöhön.

Vuoden 2022 operatiiviset avaintavoitteet ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Vastuulautakunta/-henkilö: perusturvalautakunta / perusturvajohtaja ja johtava lääkäri

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun osallisuusohjelmaa noudattaen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino
Laajennamme sähköisiä palveluitamme.	Varmistetaan hyvä tiedonkulku erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä.	Apottiin siirtyminen varmistaa saman potilastietojärjestelmän HUSin kanssa. Varmistetaan käyttöönoton yhteydessä, että Apotti-linkki Kymsoten kanssa toimii.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

21135 Muut alueelliset palvelut

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2019	TALOUSARVIO 2020 muutoksineen	TALOUSARVIO 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022	TALOUS- SUUNNITELMA 2023
--	---------------------	-------------------------------------	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Toimintatuotot	51 504	52 500	53 600		
-----------------------	--------	--------	--------	--	--

Valmistus omaan käyttöön

Toimintakulut	-19 224 916	-21 003 230	-21 664 680		
----------------------	-------------	-------------	-------------	--	--

Toimintakate ulkoinen	-19 173 412	-20 950 730	-21 611 080		
------------------------------	-------------	-------------	-------------	--	--

Poistot ja arvonalentumiset

Sisäiset erät, netto

Laskennalliset erät, netto

josta Lapinjärven kunnan osuus on 53 600 euroa.